

БИ БИЛО СМЕШНО...

Да си призная — просто ми е невъзможно да споря с Чавдар Гешев за романа „Светещата гибел” от Петър Бобев и съответно за оценката му в рецензията на Георги Цанков (ЛФ, бр. 11 от т. г.).

Ето защо — в пет и половина страници машинописен текст Ч. Г. не е казал и пет и половина думи конкретно за романа на Петър Бобев. Без да щади търпението на читателя, той обстойно разказва кой е „открил” Петър Бобев като писател, кои са били редактори на книгите му, колко награди има и колко пъти е превеждан в чужбина и т. н., и т. н. Неусетно, в тази похвална животопис се вплитат критични нотки — първо към литературната критика, която не обръщала достатъчно внимание на творчеството на Петър Бобев, после към кинематографията, която не се е вслушала в съветите на Ч. Г. да се екранизира някое произведение на Петър Бобев.

Мисля, че неотзивчивостта на нашата кинематография едва ли може да бъде вменена във вина на Георги Цанков, затова предлагам да оставим този въпрос. А що се касае до слепотата... на литературната критика, Ч. Г. му е намерил колая — щом критиците мълчат, ще пише той! А ако се осмелят да не харесат някой роман на Петър Бобев — ще ги смъмри и поучи.

Някъде към средата на своето писание Ч. Г., изглежда, е усетил колко уязвима е тезата му и от името на търпеливия читател си за дава риторичен въпрос: „...да не би да сте... адвокат на Петър Бобев?”

„Не съм му адвокат...” — отговаря Ч. Г. и сам не подозира колко е прав. Защото в случая той е адвокат на самия себе си. С похвална искреност Ч. Г. признава, че е един от рецензентите на романа „Светещата гибел” — значи той защитава преди всичко себе си. Остава неясно само защо не е цитирал нещо от своята вътрешна рецензия, защо в цялата си статия старателно избягва да говори конкретно за критикуваната творба.

Всичко това е много познато, нали?

И понеже само празни приказки не стигат (нека ме извини Ч. Г., но как иначе да нарека спор по конкретен повод, в който непрекъснато се избягва именно конкретният повод), Ч. Г. си е послужил с един познат, та чак банален полемичен трик. Той, виждате ли, защитава цялото творчество на Петър Бобев, което уж Георги Цанков бил отрекъл с думите си: „... който успее да издаде двадесетина романчета за китове и пирати, ще се нарича писател, който няма това щастие — господ да му е на помощ!”

Подобен похват се нарича „метод на тенденциозното (изопачаващо) цитиране”. Защото всеки, който е прочел рецензията на Георги Цанков, веднага ще види, че иронията в цитираното половин изречение се отнася не към цялостното творчество на Петър Бобев, а към следната нелепа мисъл от романа: „Който успее да осъществи по начало налудничавите си цели, историята ще го признае за гений; не му ли се усмихне щастие, ще си умре като обикновен маниак.” (с. 39).

Идват ми на ум няколко имена на гении, за да проверим доколко е вярна тази мисъл, но ще ги премълча, за да не превръщам нелепостта в кощунство. И мисля, че подобен „бисер” напълно си заслужава иронията, както и романът „Светещата гибел” — критичната оценка.

Обаче всичко това всъщност не интересува Ч. Г. Затова и няма място за спор по същество. Но нека поне веднъж читателят да види с какви реакции се сблъсква литературната критика, когато критикува дори явно несполучливи произведения.

Навярно това ще е единствената полза от несъстоялата се полемика с Чавдар Гешев. Иначе всичко би било много смешно, ако не беше и доста тъжно.

Христо Стефанов

БЕЛЕЖКА НА РЕДАКЦИЯТА:

Тъй като двете публикации хвърлят светлина върху важни и малко разглеждани проблеми на оперативната критика, редакцията е готова да помести и други мнения. Разбира се, би било желателно полемичната острота да не стига до пресиленост.